

Sygn. akt III AUa 398/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2016 r. w Lublinie

sprawy K. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o prawo do renty socjalnej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 28 stycznia 2016 r. sygn. akt VI U 963/12

oddala apelację.

Barbara Hejwowska Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 398/16

UZASADNIENIE

K. A. w dniu 27 czerwca 2012 roku złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 25 maja 2012 roku odmawiającej przyznania mu prawa do renty socjalnej.

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w Radomiu zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał K. A. prawo do renty socjalnej okresowej od (...)roku do(...)roku.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

W dniu 28 grudnia 2011 roku K. A. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o rentę socjalną. Lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że K. A. jest całkowicie niezdolny do pracy od marca 2007 roku do 31 stycznia 2017 roku, jednakże całkowita niezdolność nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury. Orzeczeniem z dnia 18 maja 2012 roku komisja lekarska ZUS stwierdziła, że K. A. jest całkowicie niezdolny do pracy od marca 2007 roku do 31 stycznia 2017 roku, jednakże całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

K. A. obecnie ma (...) lat. Jest upośledzony umysłowo w stopniu lekkim. Z tego powodu nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Leczył się ortopedycznie z powodu obustronnej choroby O. – C.. Wykonana została u niego endoplastyka obu stawów biodrowych – operacje w dniach 24 listopada 2008 roku i 28 maja 2009 roku. Doszło u niego do złamania okołoprotezowego kości udowej prawej, które było leczone operacyjnie 20 kwietnia 2011 roku. W związku z chorobą stawów biodrowych sprawność K. A. ograniczona jest w stopniu znacznym. U K. A. występuje całkowita niezdolność do pracy wymagającej stania, chodzenia lub dźwigania (w związku z chorobą stawów biodrowych przeciwwskazana jest praca fizyczna). Ortopedyczną chorobą K. A., w wyniku której doszło do powstania niezdolności do pracy, jest protruzyjna choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych – zwana chorobą O. –C.. Jest to choroba polegająca na pojawianiu się zmian degeneracyjnych w stawach biodrowych z jednoczesnym postępującym zagłębianiem się głowy kości udowej w panewce stawu biodrowego (to zagłębianie się nazywane jest protruzją). W około 1/3 przypadków choroba występuje obustronnie. Najczęściej dotyczy osób w średnim wieku, jednak może rozwijać się w okresie dojrzewania lub w dzieciństwie. Zgodnie z obecną wiedzą medyczną etiologia choroby pozostaje nieznana. Do powstania choroby mogą przyczyniać się czynniki o charakterze infekcyjnym, zapalnym, nowotworowym, metabolicznym, urazowym lub genetycznym. Choroba może przez wiele lat rozwijać się skąpoobjawowo, początkowo nie powodując lub powodując jedynie niewielkie dolegliwości bólowe lub ograniczenie ruchomości w stawie biodrowym - (opinia biegłego A. K.).

K. A. od wczesnego dzieciństwa, tj. gdy miał 1,5 – 2 lata, często miał infekcje dróg oddechowych, zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli. Infekcje takie miał także w szkole podstawowej, często przeziębiał się. W okresie uczęszczania do szkoły podstawowej nieprawidłowo chodził, tj. „dziwnie chodził”, „kulał”, miał „kołkowate nogi”, mało elastyczne, podczas biegania „zarzucało go na boki”, a także zgłaszał bóle nóg. Z powodu tych dolegliwości nie zaliczał w szkole biegów na długich dystansach. Objawy te mogły być związane z początkową fazą choroby O. – C. (początkowo w chorobie tej dochodzi do zmniejszenia ruchomości stawów biodrowych, co powoduje nieprawidłowości chodu, może też powodować wrażenie zaburzeń koordynacji; dolegliwości bólowe początkowo występują po większym i dłuższym wysiłku fizycznym, a ustępują w spoczynku, co może potwierdzać fakt, iż K. A. był w stanie biegać (np. na 60 metrów), ale nie był w stanie przebiec np. 1.000 metrów. Dolegliwości bólowe pochodzące ze stawów biodrowych mogą promieniować do kończyn dolnych i powodować, że dziecku, zwłaszcza o obniżonym poziomie intelektualnym, trudno jest jednoznacznie określić co je boli (stąd zgłaszane bóle nóg bez konkretnej lokalizacji dolegliwości). Wczesne objawy choroby O.–C. u K. A. występowały już w okresie szkoły podstawowej, czyli choroba ta była u niego obecna przed ukończeniem 18 roku życia – (opinia uzupełniająca biegłego A. K.).

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 982 z późn. zm.), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Stosownie do art. 5 ustawy o rencie socjalnej, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu, na zasadach i trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku poz. 748 z późn. zm.). W rozumieniu tej ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Bezspornym w sprawie było, iż K. A. jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 stycznia 2017 roku. Okoliczność ta wynikała już z ustaleń organu emerytalno-rentowego – orzeczenia komisji lekarskiej ZUS, potwierdzonych w toku niniejszego postępowania przez opinie biegłych.

W uzupełniającej opinii z dnia 24 kwietnia 2015 roku biegły A. K. wskazał, że opisywane przez świadków objawy występujące u K. A. mogły być związane z początkową fazą choroby O. – C.. Wczesne objawy choroby O. – C. u K. A. występowały już w okresie szkoły podstawowej, czyli choroba ta była u niego obecna przed ukończeniem 18 roku życia.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, że całkowita niezdolność do pracy K. A. powstała przed ukończeniem przez niego 18 roku życia, tj. przed (...)roku i w aktualnym stanie zdrowia trwać będzie trwać do 31 stycznia 2017 roku.

W myśl art. 129 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wniosek w sprawie niniejszej wpłynął do organu rentowego w dniu 28 grudnia 2011 roku. Tym samym prawo do renty socjalnej przysługiwało od dnia 28 grudnia 2011 roku.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał K. A. prawo do renty socjalnej od (...)roku do(...)roku.

Od tego wyroku apelację złożył organ rentowy zaskarżając wyrok w całości.

Wyrokowi zarzucał :

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 4 i 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej w związku z art. 12 i 13 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. DZ. U. z 2015, poz. 748 ze zm.) poprzez przyznanie prawa do renty socjalnej osobie u której posiadane schorzenia nie dają podstawy do uznania, że istniejąca od 2007 roku całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w przypadku powoda przed 18 rokiem życia.

Skarżący wnosil o zmianę wyroku poprzez oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 982) renta socjalna przysuguje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia. Stosownie do art. 5 tej ustawy, ustalenie całkowitej niezdolności do pracy następuje na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, dalej jako ustawa emerytalna). Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej, stosowanym odpowiednio na podstawie art. 15 ustawy o rencie socjalnej, całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że pojęcia "całkowita niezdolność do pracy" i "naruszenie

sprawności organizmu" w rozumieniu art. 4 ustawy o rencie socjalnej nie są tożsame i stany te mogą powstać w różnych momentach. Całkowita niezdolność do pracy, będąca przesłanką prawa do renty socjalnej, może powstać po upływie okresów wskazanych w art. 4 ust. 1 tej ustawy, ale dla nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, aby przyczyna naruszenia sprawności organizmu powodująca całkowitą niezdolność do pracy powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 stycznia 2011 r., I UK 240/10, Monitor Prawa Pracy 2011 nr 6, s. 31-322; z dnia 26 lipca 2011 r., I UK 6/11, Lex nr 1026617; z dnia 28 lutego 2012 r., I UK 279/11, Lex nr 1165283).

Okoliczność całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawcy nie była sporna .

Na podstawie opinii biegłego A. K. Sąd ustalił, że wczesne objawy choroby O.-C. u K. A., która powoduje całkowitą niezdolność do pracy wstępowały już w okresie szkoły podstawowej, czyli choroba ta była u niego obecna przed ukończeniem 18 roku życia. Oznacza to, że naruszenie sprawności organizmu, z którego powodu wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy powstało przed ukończeniem przez niego 18 roku życia.

W tym stanie rzeczy prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił wnioskodawcy prawo do okresowej renty socjalnej.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.